

Batman'daki Genel Durum

Batman'daki Ezidi sığınmacı krizi her geçen gün derinleşirken, uluslararası toplum krizin aşılması konusunda bugüne kadar herhangi bir sorumluluk üstlenmiş değildir. Savaştan ve soykırımdan kaçıp Belediye ve Belediye'nin içinde yer aldığı koordinasyon merkeziyle Batman'a yerleştirilen Ezdilerin durumuna göre başta UNHCR olmak üzere uluslararası kuruluşların bilgi amaçlı da olsa, bölgeyi ziyaret etmemesi yerel düzeyde uluslararası kuruluşlara olan ilginin zayıflamasına ve eleştirilerin artmasına yol açmış durumdadır. Batman Konuk evine yerleştirilen Ezidilerin durumuna yönelik görüştüğümüz Sayın Ekmen, bu sorunun birincil muhatabının UNHCR olmasına rağmen, UNHCR yetkililerinin bugüne kadar Batman'daki koordinasyon birimleriyle bir görüşme bile gerçekleştirmediğini ve halkın da UNHCR ne iş yapar sorularını açıkça sorduğunu ifade etmesi dikkat çekicidir. Temel gözlemlerimiz uluslararası kuruluşların kriz karşısında soykırımdan

kurtulanların insani durumlarına sessiz kaldığı yönünde olmuştur. IMPR'nin sahadaki gözlem ve görüşmelerine göre, Ezidi sığınmacıların sayısının kısa sürede 100.000'e ulaşması olasıdır. Ancak, yerel kaynaklar ve kapasite, söz konusu göçün temel ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bundan dolayı başta BM ve Avrupa Birliği olmak üzere uluslararası kuruluşların acilen soruna insani destek açısından müdahil olması gerekmektedir.

Batman'daki Mültecilerin Genel Yerleşme Durumu

Türkiye'ye farklı noktalardan giriş yapan Ezidiler bölgede kurulan Yerel Koordinasyon ekiplerinin çalışmaları sonucu bölgedeki illere yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda 02.09.2014 tarihi itibarıyla Batman'da yerleştirilen Ezidi sayısı 3000'e ulaşmıştır. Ancak sayının çok kısa süre içerisinde ilk etapta 10.000'e ulaşması beklenmektedir. Raporun yazıldığı 02.09.2014 tarihinde 1000 kişilik bir yeni Ezidi grubun da Batman'da yerleştirilmesi için mekan hazırlıkları hızlı bir şekilde tamamlanmaya çalışılmaktaydı.

Batman'da bulunan Ezidi sığınmacıların önemli bir kısmı Halk evlerine yerleştirilmiştir. Batman'da 3 adet halk evi mevcuttur. Halk evlerinde sayılar değişmekle birlikte her birinde 300'e yakın kişi kalmaktadır. Bunlar Musa Anter, Ahmet Kaya ve Batman Halk Evi'dir. Halkevlerinde toplu kalma şartları iyi olmamasına rağmen Belediye, günlük 3 öğün yemek ve diğer ihtiyaçları karşılamaktadır. Halk evlerinde 13-15 kişiye 1 oda verildiği gözlemlenmiştir. Musa Anter halk evinde kadın ve çocuklar içeride kalırken, erkekler ise halk evinin yanındaki yeşillik alanda kalmaktadırlar.

Aynı şekilde yerel halk da seferberlik halinde gelenlere her türlü maddi ve manevi desteği sağlamaya çalışmaktadır. Belediye binasının önünde kurulan yardım çadırının yanı sıra şehir merkezlerinde iki ayrı yardım çadırı da bulunmaktadır. Ayrıca, düzenli olarak mahallelere gönderilen araçlarla yerel halktan yardımlar toplanmaktadır.

Aynı şekilde 470 Ezidi de Esentepe Sosyal Tesislerine acilen yerleştirilmiştir. Esentepe Tesislerine yerleştirilen Ezidilerin ihtiyaçlarını karşılamak için bir sağlık görevlisi, yardımların dağıtımını ve ihtiyaçların belirlenmesini sağlayan bir koordinasyon ekibi ve bunların dışarıdaki ihtiyaçlarını karşılayan bir ekip de sürekli merkezde bulunmaktadır.

Bunların dışında Batman Belediye konukevine ve şehir merkezindeki değişik evlere de Ezidilerin yerleştirilmesi sağlanmıştır. Dolayısıyla halı hazırda şehir merkezindeki Belediye imkanları doğrultusunda toplu yerleştirmelerin sağlandığı dikkat çekmektedir. Bunların orta dönemde sağlık açısından sorunlar doğurması gündeme gelebilir. Ancak, var olan imkânlar doğrultusunda en iyi şekilde gelenlerin dışarıda kalmamasına önem verilmektedir.

Öte yandan yeni gelenlerin bir kısmının ise Beşiri Çevresinde yerleşime mevcut 9 köyde konaklaması sağlanmaktadır. Bunlardan bazıları Uğurca, Fakire, Şemsiye, Oğuzbaşı, Kumgeçit köyüdür. Ayrıca yine Batman Koordinasyon Merkezinin desteğiyle Siirt'e bağlı Hamdullah köyünde 23 tane ev yeniden tamir edilerek, Ezidi yerleşimine açılmıştır.

Köylere yerleştirilen Ezidilere dönük Batman Koordinasyon ekibi kuru gıda ve hijyen kitleri dağıtımını sağlamaktadır. Ezidilerin köydeki evlere yerleştirilmesinden önce, Koordinasyon ekibi, köydeki harabe olan evlerin yeniden onarılmasını sağlamış ve böylelikle Ezidiler gelmeden önce koşullar iyileştirilmeye çalışılmıştır.

Uğurca köyünde yerleştirilen ailelerin yanı sıra Batman Belediyesi kendi imkânlarıyla 2000 kişinin kalabileceği bir çadır kent inşa etmeye çalışmaktadır. Uğurca'da yapımının sürdüğü çadır kentin tamamlanması için yerel halkın ekonomik katkılarıyla çadırlar temin edilmeye çalışması ise dikkat çekicidir. Uluslararası kuruluşların henüz çadırların karşılanmasında veya çadır kentin diğer imkânların hazırlanmasında hiçbir katkı sağlamadığı yerinde yapılan gözlemler ve görüşmelerle de tespit edilmiştir.

Temel Sorunlar ve Acil Müdahale Talebi

Soykırımdan kurtulan Ezidilerin hızlı bir şekilde Türkiye'ye yönelik göçü beraberinde acil müdahale noktasında birçok yeni durumların ortaya çıkmasına yol açmıştır. Batman'daki durum ise 10-15 gün içerisinde sayıları 3 bini bulan Ezidi göçüne yönelik yerel kapasiteler doğrultusunda çözümler üretmek zorunda kalmasıdır. Halkın ve yerel otoritelerin yoğun çabası krizin aşılmasına katkı sağlarken uluslararası toplumun duyarsızlığı uzun dönemde sorunların artmasına yol açabilir. Koordinasyon ekibi gelenlerin yerleşimi için acilen çadır ihtiyaçlarının olduğunu ifade etmiştir. Yetkililer çadırların karşılanması için maddi veya doğrudan çadır yardımlarını almaya hazır olduklarını ifade etmişlerdir. Bunların yanı sıra ilk etapta hijyen kitleri ve kuru gıda desteği de önem kazanmaktadır. Hijyen kitlerinin en kısa sürede sağlanması büyük bir önem arz etmektedir. Sosyal ve kültürel aktivitelerin de zamanla düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, şimdilik barınma ve yeme-içme ihtiyaçlarının karşılanması zaruriyet arz etmektedir.

Toplu göç; korku, endişe ve erken doğumlar başta olmak üzere bazı sorunların da yaşanmasını beraberinde getirmiştir. Sağlık ekibi gelenlerin tümünü derhal sağlık taramasından geçirmiştir. Koordinasyon ekibinin düzenli bir şekilde toplu kalanlara 3 öğün yemek hizmeti vermesine karşın, ekonomik açıdan sürdürülebilirlik kısmında sorunlar yaşanabilir. Yardım sağlayan kuruluşların önemli bir kısmı programlarının Suriyeli mültecileri kapsamamasından dolayı, Iraklı sığınmacılara dönük ek destekler sağlayamadıklarını öne sürmektedirler. Bu durum krizin daha da derinleşmesine yol açmaktadır.

Köylere yerleştirilen Ezidilere yönelik yerel halkın desteği söz konusudur. Ancak dışarıdan destek sağlanmadığı takdirde uzun dönemde yerel halk ile gelenler arasında krizler çıkabilir.

Batman'da kısa dönemde 10 bin kişinin yerleşeceğini ifade etmek gerekir. 1. aydan sonra ise 20 binin üzerinde yeni Ezidi göçü gelebilir. Hazırlıklar ise 15 bin üzerine yapılmaktadır. Ancak, göçün devam etmesi durumunda sayının 20 binin üstüne çıkması beklenebilir.

Yoğun ve toplu göç ile birlikte özellikle çocuklarda bazı hastalıklar ortaya çıkmıştır. Yüksek ateş, ishal ve kusma çocuklarda görülmektedir. Yalnızca Esenler'e yerleştirilen 470 Ezidi arasında 100'e yakın hasta revire başvurmuştur. Şimdilik ilaç ihtiyacını Eczacılar Odası karşıladığı için ilaç sıkıntısı bulunmamaktadır.

Toparlayacak olursak, Batman da diğer şehirler gibi kendi imkânlarıyla Ezidilerin yerleşimi ve ihtiyaçlarını karşılaması için önemli bir çaba içerisine girmiş bulunmaktadır. Ancak, yerel imkânlar ve kapasitenin sınırlı olduğu göz önüne alındığında göçün getirdiği yeni sorunlarla mücadelede zaman içerisinde ciddi yetersizliklerin yaşanabileceğini ifade etmek gerekir. Şehirde hali hazırda 25 bine yakın Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Yerel halk kendi imkânlarıyla 3 yıldır Suriyeli mültecilerin sorunlarına çözümler üretmiştir. Yeni göç dalgası halkın da imkânlarının sınırlı olduğu bir dönemde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla başta UNHCR olmak üzere uluslararası kuruluşların bölgedeki insani krize yönelik ciddi bir çaba içerisinde olması oldukça önemlidir. Şimdiye kadar yalnızca Avrupa Birliği'nin bölgeye yönelik bir destek programı kabul etmesi; BM ve diğer kuruluşların ise yalnızca krizi dışarıdan izlemesi insani açıdan sorunun derinleşmesi ihtimalini doğurmaktadır.

IMPR HUMANITARIAN HAKKINDA

IMPR-Humanitarian, bir sivil toplum kuruluğu olarak, mülteci hakları, doğal afetler, krizler, çatışmalar, insan hakları ihlallerinden etkilenmiş birey ve toplulukların ihtiyaçlarını, sorunlarını, yaşam koşullarının iyileştirilmesini ve temel gereksinimlerin karşılamalarına katkı sağlayan Türkiye merkezli bir insani yardım kuruluşudur. IMPR Humanitarian ayırım gözetmeme, şeffaflık, tarafsızlık ve hesap verilebilirlik ilkeleri ile çalışmalarını ulusal ve uluslararası alanda sürdürmektedir. IMPR-Humanitarian ulusal ve uluslararası düzeyde yaptığı aktiviteler ve acil destek çalışmalarıyla krizden etkilenen birey ve toplulukların yaşam koşullarının iyileştirilmesinde rol oynamaktadır.

IMPR-Humanitarian düzenli olarak krizden etkilenmiş kesimlerin durumlarını analiz eden saha çalışmaları ve raporlar yayınlarak ilgili kuruluşların dikkatini krize bölgelerine yöneltmektedir. IMPR-Humanitarian krizden etkilenmiş birey ve kesimlere ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve tarafsızlık prensipleri çerçevesinde doğrudan ve hızlı bir şekilde yardım etmeyi temel ilke olarak benimsemiştir.

IMPR Humanitarian

Mustafa Kemal Mah. Barış Sitesi 2093 (74) Sok. No: 46 Çankaya-Ankara

IMPR Humanitarian Urfa Toplum Merkezi

Sarayönü Cad. Karameydan Camii Yanı - ŞANLIURFA /Merkez

IMPR Humanitarian Mardin Ofisi

İpek Yolu Mahallesi, Nusaybin Caddesi, No:15-Kat-6, Kızıltepe-Mardin

www.imprhumanitarian.org

info@imprhumanitarian.org